

BAKGRUNN OG INNLEDNING

Den 17. desember 2015 ble det vedtatt en ny Forskrift om brannforebygging, hjemlet i Brannloven av 2002. Forskriften skal bidra til å redusere sannsynligheten for brann, og begrense konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier.

Forebyggendeforskriften gir tydelige føringer til både eiere av byggverk, brukere av byggverk og kommunene i forhold til brannforebyggende plikter. Kommunen skal kartlegge risikoen for brann, planlegge det forebyggende arbeidet, gjennomføre forebyggende arbeid inkludert feiing og tilsyn med fyringsanlegg, risikobasert tilsyn samt andre tiltak mot brann og evaluere det forebyggende arbeidet.

Brannsjefkollegiet i Telemark har derfor blant annet tatt initiativet til å utarbeide en felles lokal forskrift i samarbeid med alle kommunene i Telemark.

Hensikten med denne lokale forskriften om tilsyn er å øke brannsikkerheten ved å føre tilsyn etter forskrift om brannforebygging med objekter som ikke er registrert som særskilte brannobjekter, uten å måtte utferdige enkeltvedtak i hvert enkelt tilfelle. Med denne lokale forskriften har tilsynsmyndighetene et hjemmelsgrunlag for å gjennomføre tilsyn umiddelbart uten tap av tid, på bakgrunn av bekymringsmeldinger og annet.

Virkeområdene i forskriften er mange og uensartede. Økt brannsikkerhet for enkeltmennesket har hovedfokuset, men vi ønsker også å forebygge områdebranner og større bygningsbranner. De fleste mennesker som er spesielt utsatte og sårbare i forhold til å omkomme i brann finnes spredt i samfunnet, boende i sitt eget hjem. Disse ønsker vi å nå.

Spesielt utsatte og sårbare grupper

Det har lenge vært kjent at de fleste som omkommer i brann, omkommer i eget hjem. Statistikk viser at det er en økt fare for å omkomme dersom man kommer inn under spesielt utsatte og sårbare grupper som beskrevet i NOU 2012:4 Trygg Hjemme. Det er generelt en økt fare for å omkomme i brann dersom man er eldre. I tillegg er det kjent at nedsatt fysisk funksjonsevne, nedsatt psykisk funksjonsevne, berusede personer eller rusmisbrukere, samt personer i psykisk ubalanse er i risikogruppene i forhold til brann. Økt fare for å omkomme i brann har også innbyggere fra land med en annen sikkerhetskultur enn vår, både flyktninger i ulike asylmottak og bosatte. Kommunalt eide og leide boliger har en stor overvekt av beboere som faller inn under en eller flere av de spesielt utsatte og sårbare gruppene. Personer med ulike typer funksjonshemming er svært utsatt for å omkomme i brann. Det bør derfor være et satsningsområde å sikre disse boligene utover vanlig sikkerhetsnivå i boliger.

Forslaget til lokal forskrift gir hjemmel til å føre tilsyn med slike bygninger og derved øke muligheten til å få gjennomført brannverntiltak overfor omsorgsboliger og andre boliger hvor brukeren er avhengig av assistanse for å bringes i sikkerhet. Styrking av det forebyggende arbeidet er avgjørende for å bedre sikkerheten for utsatte grupper.

Tett trehusbebyggelse og områder definert på Unescos verdensarvliste

Etter revideringen av brannloven i 2004, har Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) gitt kommunene utfordringer om å utarbeide lokale forskrifter, bla for å følge opp den tette trehusbebyggelsen med tilsyn. Tett trehusbebyggelse er på grunn av sin særegne byggemåte særskilt utsatt for brannspredning som kan føre til områdebrann. Som et ledd i en nasjonal satsing på bevaring av tett trehusbebyggelse har DSB, ved hjelp av de lokale brannvesen, foretatt en omfattende kartlegging.

Det finnes også andre definerte områder som må ivaretas med hensyn til brann, særskilt bygg og områder definert på Unescos verdensarvliste.

Forslaget til lokal forskrift gir hjemmel til å føre tilsyn med bygninger i disse områdene, noe som igjen øker muligheten for å kunne få konkrete tiltak iverksatt.

Boligbygg med fire eller flere boenheter for utleie

Boliger med fire eller flere boenheter som ikke er organisert som borettslag, sameier el.

Asylmottak

Asylsøkere har en lovfestet rett til et sted å bo mens de venter på at asylsøknaden behandles. Generelt har asylmottak en høyere forekomst av branntilløp enn ordinære boliger. Spesielt for asylmottak er at påsatte branner ved bar ild er den hyppigst forekommende kjente brannårsaken. Enkelte asylmottak organiseres ved at asylantene bor i ordinære boliger og mindre enheter.

Bygårder med mur i yttervegger og etasjeskiller i treverk, «1890-gårdene»

De såkalte 1890-gårdene er de vanskeligste å håndtere slokketeknisk. Flere bysentra i Telemark har mange slike bygninger, noe som medfører at risikoen for kvartalsbrann er meget stor dersom det først har tatt fyr i én bygning.

Eieren av en bygård er pliktig å følge opp brannsikkerheten i bygget, herunder montere og drifte nødvendige branntekniske anlegg. Eier er også pliktig å ha et fungerende internkontrollsystem med samarbeidsavtaler med virksomheter i bygget og kontrollavtaler for tekniske anlegg. Forslaget til lokal forskrift gir hjemmel til å føre tilsyn med disse bygningene, noe som igjen reduserer sannsynligheten for kvartalsbranner.

Salgslokaler

Mindre salgslokaler som ikke er registrert som særskilte brannobjekter har også krav om å opprettholde tilfredsstillende rømningsveier og tilstrekkelig varsling av publikum i en brannsituasjon.

Større frityrkjeler

Frityrkjeler har et potensiale for å kunne starte store bygningsbranner. Ofte er frityrkjeler i bruk i bygg som ikke er definert som særskilte brannobjekt etter «Forskrift om brannforebygging». I lokaler hvor det benyttes frityr, kreves det et spesielt tilpasset slökkemiddel, samt gode rengjøringsrutiner av vifter og kanaler. Med større frityrkjeler menes et volum fra 8 l frityrrolje. Dette sammenfaller med forsikringsbransjens definisjon.

Båtopplag

Båter har generelt en høy brannenergi og er bygget av stort sett brennbare materialer. Båter i opplag bør lagres på en slik måte at det er mulig å begrense en brann til færrest mulig enheter.

Økonomi

Brannordningen (iht brannlovens § 9, en dokumentert risiko og sårbarhetsanalyse) er det dokumentet som beskriver brannvesenets størrelse, organisasjon og utstyr. Innføring av foreslåtte lokale forskrift vil ikke påvirke dimensjoneringen av Midt-Telemark Brann og Redningstjeneste.

Bemanningen forutsettes å være den samme som tidligere ved at tilsynsaktiviteten dreies noe. Forslaget medfører ikke økte kostnader for brann- og feiervesenet. Eiere av objekter kan i hvert enkelt tilfelle få pålegg om branntekniske sikringstiltak. Det er ikke mulig å anta kostnadene ved gjennomføring av disse.

Vurderinger

Det er en stor fordel at lokale forskrifter er likt utformet for de kommuner som man har et naturlig samarbeid med. Dette også ut i fra at befolkningen vil oppfatte det som forskjellsbehandling dersom kommunene opererer med ulike forskrifter. Den lokale forskriften er derfor utarbeidet i nært samarbeid med alle kommunene i Telemark, ved ledere for de forebyggende avdelingene i alle brannvesen i fylket. Den lokale forskriften vil bli fremlagt likelydende for de respektive kommuner.

Konklusjon

Det framlagte forslaget til lokal forskrift anbefales vedtatt.

Vedlegg:

Forslag til "Lokal forskrift om tilsyn med bygninger, områder m.m. i Bø kommune"